

Sok esetben ez sikerült is. Különösen a lírikusok esetében, amikor – általában – több vers közlésére nyílt lehetőség, de kérdőjelek itt is, ott is akadnak. Különösen az egy verssel szereplő költőknél merülnek fel kínzó gondok olykor: miért éppen a közölt alkotásra esett a választás? Hiszen e „kitüntetett helyzetben” sokszor egészen más fényt és jelentőséget kap egy-egy mű, s nemegyszer elbizonytalanodik az olvasó, amikor arra kényszerül, hogy felmérje, vajon a választott vers mennyit árul el alkotója életművéből; mit nagyít fel, mit hallgat el, s miféle „képtorzításnak” lehet okozója? A prózisták valamennyien egy-egy alkotásukkal szerepelnek, s itt talán még nagyobb lehetett a gond, sikerül-e egyetlen írással közvetíteni, érzékeltetni az alkotói életmű sajátosságait és értékeit? Sok esetben sikerült – különösen, ha figyelembe vesszük a választás objektív nehézségeit: telitalálatokra is van tanúbizonyság. De kétségek is felfmerülnek. Vajon például *Thury Zsuzsa A legszebb ajándék*-a alkalmas-e arra, hogy szerzője legjobb érényeiről valljon? Talán a méltán népszerű és dicsért *Simon Menyhért* születése helyett sem ártott volna egy olyan *Déry*-írást választani, amely a déryi életműnek nemcsak a színvonalát, hanem bonyolultságát és összetettségét is dokumentálja, méghozzá több és áttelésebb síkon. Kétségeink vannak afelől is, hogy a legfiatalabb nemzedék képviselői (többek között: *Csurka István, Kamondy László, Gerelyes Endre, Moldova György*) legsikerültebb és bontakozó írásművészetük már kirajzolódó jegyeire legjellemzőbb írásaikkal kaptak helyet.

Szót érdemel viszont az arányok kérdése. Mintha az antológiák szerkesztői kissé félték volna az egy-két könyves fiatal alkotók szerepeltetésétől, akik ugyan a kísérletezés, a forrongás állapotában vannak még, de munkásságuk, hatásuk ennek ellenére sem jelentéktelen. Szerepük, rangjuk, helyük van irodalmi életünkben. A szerkesztői szándék nyilván az volt, elégedjünk meg e nemzedék néhány jellegzetes képviselőjének bemutatásával. S noha tudjuk, a terjedelem is határt szabott sok mindennek, mégis sajnáljuk, hogy többek között például *Hárs György, Baranyi Ferenc, Buda Ferenc, Soós Zoltán* versei nem kaptak helyet a kötetben. Mint ahogy szívesen olvastuk volna a prózaírók közül egy-egy sikerült írását (mert van ilyen!) *Baráth Lajosnak, Végh Antalnak, Sipkay Barnának, Jávor Ottónak*. Hisszük, legjobb műveik közlése színesebbé, sokoldalúbbá tette volna az irodalmunkról rajzolt képet. S hogy ne csak róluk szóljunk, fájlaljuk, hogy az idősebbek közül sem a lírikusok, sem a prózaírók között nem kapott helyet *Bóka László*, a debreceni *Kis Tamás*, a prózaírók között *Keszi Imre, Bárány Tamás*, a nagy népszerűségű és olvasottságú *Berkesi András*, vagy az eredeti tehetségű *Timár Máté*.

Végezetül még egy dolog: nem ártott volna a kötetek végén közölni az egyes költők-írók legfontosabb biográfiai adatait. Nagy példányszámú, ünnepi kiadványokról van szó, melyek nyilván széles körben találnak majd olvasottságra. A kortársi magyar irodalommal való ismerkedést könnyíthette volna meg az a néhány sor, mely utal az alkotók életének, munkásságának főbb mozzanataira, s esetleg talán egy-két találó mondattal még életművük jellegzetességeit is megkísérelte volna felvázolni. (*Szépirodalmi Könyvkiadó, 1965.*)

PAPP ZOLTÁN



Buday György fametszete